

	Gemeenschappelijke regeling: GGD West-Brabant
1	Zijn de stukken tijdig ingediend door de GR bij de gemeente? Ja
2	Is voldaan aan de BBV-voorschriften? Ja
3	<p>Inhoudelijke aandachtspunten, beleidsontwikkelingen e.d.</p> <p>De doelen in de beleidsbegroting 2025 zijn gebaseerd op thema's van de nieuwe toekomstvisie 2023-2033 en het beleidsplan 2023-2026 'Wij maken samen gezond gewoon'. Het jaar 2026 is het vierde en laatste jaar van het hierboven genoemde beleidsplan.</p> <p>Voor de GGD ligt de focus op preventie en het bevorderen van gezondheid en een gezonde en veilige leefomgeving. Mentale en fysieke gezondheid zit in alle aspecten van de samenleving, vandaar ook de inzet van de GGD binnen het Integraal Zorgakkoord (IZA) en Actief Leven Akkoord (GALA).</p> <p>De begroting is in niet helemaal in lijn met de kadernota 2026 en de ingediende beleidsmatige richtlijnen. Van de drie afgegeven richtlijnen is nog niet aan nummer 3 voldaan. Het gevraagde gedetailleerder inzicht in de (financiële en formatieve) inzet op de basistaken per gemeente kan de GGD nu niet leveren. De GGD beschikt niet over voldoende capaciteit hiervoor. In het Algemeen Bestuur van april 2025 is besloten dat een gedetailleerder inzicht meegenomen wordt in het traject Samen Sterker (zie ook 6. Overige aandachtspunten).</p> <p>De begroting 2026 is opgesteld aan de hand van ambities uit het eerdergenoemde beleidsplan en is puntsgewijs toegelicht hoe de GGD deze ambities wil verwezenlijken:</p> <p>Ambitie 1. Voorkomen als het kan, beschermen als het moet</p> <p><u>Ambitie beleidsplan 2023-2026:</u> In 2027 heeft de GGD, samen met partners, voor inwoners een fundament gebouwd voor een gerichte en lokale aanpak op het gebied van preventie en gezondheid.</p> <p><u>Ambitie beleidsbegroting 2026:</u> In 2025 moet meer duidelijkheid komen over de middelen voor structurele infectieziektebestrijding en vervolg IZA en GALA. Volgens verschillende scenario's wordt gekeken welke impact dit gaat hebben voor de dienstverlening van de GGD. De GGD zal ook in 2026 vanuit een adviserende/coördinerende rol verder blijven werken vanuit IZA en GALA, die de basis vormen voor omslag van zorg naar gezondheid. Daarnaast gaat de GGD een rol spelen als netwerkpartner in het regionaal netwerk suïcidepreventie en worden werkgevers actief benaderd door de GGD om specifieke doelgroepen te kunnen benaderen en duurzaamheid op de aandacht te brengen.</p>

Ambitie 2. Iedereen verschillend, allemaal gelijk

Ambitie beleidsplan 2023-2026:

In 2027 zien we de groei in gezonde levensjaren bij iedereen in West-Brabant toenemen, waarbij de GGD focust op de groep die dit het hardst nodig heeft.

Ambitie beleidsbegroting 2026:

Deze ambitie wil de GGD dit evenals voorgaande jaren vooral bereiken door nog meer aan te sluiten bij de gezondheidsvaardigheden van mensen. De nadruk ligt niet alleen op de Jeugdgezondheidszorg en harmonisatie van het huidige aanbod, maar ook aandacht voor seksuele gezondheid, het versterken van de positie van de GGD in de Openbare Gezondheidszorg en het onderbrengen van de publieke gezondheidszorg asielzoekers bij de JGZ.

Ambitie 3. Overal om ons heen, binnen en buiten

Ambitie beleidsplan 2023-2026:

In 2027 zijn gezondheid, (sociale) veiligheid en duurzaamheid prioriteit in de leefomgeving en wijkontwikkeling.

Ambitie beleidsbegroting 2026:

Het gezond inrichten van de fysieke en sociale omgeving kan duurzaam bijdragen aan het verminderen van ziektes door beweging te stimuleren, door bijvoorbeeld rekening te houden met luchtkwaliteit en schaduwrijke speel- en sportplekken.

In 2026 zet de GGD in op:

- Gebruik maken van bewezen aanpakken op scholen ter bevordering van de mentale gezondheid;
- Toezicht op de Voorschoolse Educatie;
- GGD gaat met gemeenten in gesprek over hun positie in het ruimtelijk domein.

Ambitie 4. Zelf, maar niet alleen

Ambitie beleidsplan 2023-2026:

In 2027 is de kennis en informatie om zelf regie te kunnen nemen en houden laagdrempelig beschikbaar in West-Brabant.

Ambitie beleidsbegroting 2026:

In 2026 zet de GGD in op altijd bereikbare informatie, gezamenlijk preventieaanbod, kennis in heldere taal en aan inwoners echt een stem geven. Daaronder vallen b.v. de inzet van ervaringsdeskundigen, het bevorderen van zelfredzaamheid etc. vooral bij (potentiële) kwetsbare groepen.

Dit is slechts een korte weergave van hetgeen de GGD in 2026 gaat doen voor de deelnemende gemeenten. Voor een volledig overzicht wordt verwezen naar de beleidsbegroting 2026.

Aandachtspunt:

Het effect van de voorgestelde bezuinigingen is nog niet volledig in kaart te brengen.

4 Financiële aandachtspunten

Jaarrekening 2024

De jaarrekening geeft een positief resultaat van € 774.915, dat met name te danken is aan een aantal incidentele baten. Voor boekjaar 2024 is een goedkeurende controleverklaring op de getrouwheid (inclusief de getrouwheid van de rechtmatigheidsverantwoording) ontvangen. De weerstandscapaciteit van de gemeenschappelijke regeling is voldoende om financiële tegenvallers op te vangen.

Voorgesteld het resultaat als volgt te bestemmen:

- Vrijval bestemmingsreserve moderne dienstverlening t.b.v. deelnemende gemeenten ad 164.336 euro. Dit volgens afspraak in nota Reserves en voorzieningen.
- Dotatie bestemmingsreserve Risico Plustaken ad 200.000 euro. Dit vanwege mogelijke risico's vanwege toekomstige bezuinigingen en landelijke ontwikkelingen.
- Dotatie bestemmingsreserve (i.p.v. algemeen reserve) frictiekosten t.b.v. 'trapje op trapje af' ad 410.579 euro. Door de bestemmingsreserve houden de gemeenten de controle over het evt. niet gebruikte bedrag.

Ontwerpbegroting 2026

In 2026 staan de financiële middelen onder druk, bij zowel de gemeenschappelijke regelingen als bij de gemeenten vanwege landelijke bezuinigingen.

Het bestuur heeft de GGD een bezuinigingsopdracht van 4% gegeven.

Van de totale besparingsopgave van 950.000 euro vangt de GGD zelf 525.000 euro op. Dit zijn de kosten die buiten de eigen invloedssfeer liggen, denk aan bijvoorbeeld personele kosten, huisvesting en IT en automatisering. Het algemeen bestuur heeft keuzes gemaakt (trapje op trapje af) en deze zijn verder uitgewerkt in de begroting onder 3.2 voor de resterende 425.000 euro aan besparingen. De effecten op de totale gemeentelijke bijdrage zijn kort toegelicht in de tabel op pagina 39 van de beleidsbegroting. Deze hadden nader gespecificeerd kunnen worden.

De indexering komt uit op 3,31%. Er is nog geen besluitvorming over een nieuwe CAO per 1 april 2025. Dit zal nog leiden tot een begrotingswijziging naar alle waarschijnlijkheid.

De gemeentelijke bijdragen stijgen met niet beïnvloedbare kosten. Voor Etten-Leur komt de bijdrage 2026 uit op 2.231.616 euro. Dit is incl. overheveling plustaak WKO, wat voorheen via aparte facturen aan de GGD werd betaald.

Er wordt voldaan aan de afgegeven financiële richtlijnen. Ook aan de aanvullende financiële richtlijn om de bijdragen gelijk te laten blijven of beperkt te laten stijgen wordt gehoor gegeven door de bestuurlijke bezuinigingsopdracht.

Bezuiniging Wmo-toezicht

In de conceptbeleidsbegroting is een bezuiniging van 50.000 euro opgenomen voor Wmo-toezicht. Dit voorstel stond niet in de oorspronkelijke bezuinigingsvoorstellen maar is voor het eerst opgenomen bij de begroting. Over deze bezuiniging is veel verwarring.

Is Wmo-toezicht een basis- of plustaak?

- Wmo-toezicht staat op pagina 33 als basistaak genoemd, maar op pagina 73 als plustaak (in de beleidsbegroting).

- In de GR GGD West-Brabant staat Wmo-toezicht als basistaak.
- Echter worden er wel losse offertes gestuurd en was er destijds bij aanpassing van de GR ook discussie over.
- Wmo-toezicht staat ook in de samenwerkingsovereenkomst 2025 van de GGD opgenomen als plustaak. Voor alle producten in deze samenwerkingsovereenkomst geldt een opzegtermijn volgens artikel 1.2 van de overeenkomst, namelijk: "Opzegging van (een onderdeel van) de overeenkomst vindt plaats per 1 januari van een nieuw kalenderjaar met inachtneming van een opzegtermijn van 12 maanden. Let wel: voor de overeenkomst voor 2025 is deze opzegtermijn niet reëel. Daarom wordt de opzegtermijn voor boekjaar 2026: vóór 1 juni 2025." Formeel gaat de GGD deze opzegtermijn niet redden.

Geen marktconform tarief

Als er niet wordt bezuinigd op Wmo-toezicht wordt de bezuinigingsopgave niet gehaald en moet er ergens anders dekking worden gevonden voor 50.000 euro. Daarnaast is de verwachting dat het begrotingstekort voor gemeenten hoger zal zijn, aangezien de GGD heeft aangegeven dat zij de taak Wmo-toezicht niet meer voor het huidige tarief kunnen aanbieden (omdat deze niet marktconform is). Ook de tarieven voor Wmo-toezicht bij Hart voor Brabant, de partij die de GGD aanbeveelt, liggen hoger. Mocht deze bezuiniging bij de GGD doorgaan, zullen de kosten voor gemeenten dus juist hoger oplopen omdat wij dit wel ergens moeten afnemen.

Aanpassen gemeenschappelijke regeling (GR)

Over of de GR aangepast moet worden, is discussie:

- Optie A: stoppen met de uitvoering van Wmo-toezicht kan niet zomaar, omdat het Wmo-toezicht is meegenomen in de GR en die dus eerst aangepast zal moeten worden.
- Optie B: In artikel 4 van de GR wordt het toezicht op de Wmo inderdaad als taak opgedragen aan de GGD. In lid 4.3 staat dat het AB naar redelijkheid en billijkheid de basistaken opnieuw kan vaststellen. In de toelichting op artikel 4 staat: *Uit lid 4 van artikel 14 van de wet blijkt een gemeente de jeugdgezondheidszorg ook (mede) kan overlaten aan andere organisaties dan de gemeentelijke gezondheidsdienst. In West-Brabant gebeurt dit in een aantal gemeenten ook, voor de zorg voor de 0- tot 4-jarigen. Voor de andere wettelijke taken staat de koppeling met de GGD in lid 1 van artikel 14. Het algemeen bestuur bepaalt de omvang en de inhoud van het pakket bij de vaststelling van de basistaken en in de (jaarlijkse) begroting.* Dit wekt de indruk dat het AB wel kan besluiten om de taken (ook uit het basistakenpakket) aan te passen. Dit kan dan bij de eerstvolgende aanpassing van de GR worden verwerkt.

Bovenstaande punten leiden ertoe dat deze bezuiniging eerst verder besproken moet worden alvorens de precieze gevolgen (financieel en juridisch duidelijk zijn).

5 Financieel overzicht

Bedragen in onderstaande tabel x € 1.000,-

Jaarrekening 2024: Resultaat en bestemming

GR GGD	(Realisatie) Totale bijdragen gemeenten 2024	Resultaat 2024	Resultaat bestemming compensatie met bestemmingsreserve risico plustaken	Resultaat bestemming terug naar gemeenten
Totaal GR	26.184	775V	611	164V
Bijdrage gemeente Etten- Leur	1.978			12V

Meerjarenontwikkeling

GR GGD	Begroting 2025	Ontwerp begroting 2026	Meerjaren begroting 2027	Meerjaren begroting 2028	Meerjaren begroting 2029
Totaal GR	27.825	29.913	30.903	31.926	32.983
Verwacht resultaat 2026	-	0	-	-	-
Bijdrage gemeente Etten-Leur	2.090	2.232	2.305	2.382	2.461
Opgenomen in meerjarenperspectief gemeente Etten-Leur	2.090	2.187	2.289	2.396	2.396
Verschil (- is nadelig)	0	-45	-16	14	-65

6 Overige aandachtspunten

Door de gezamenlijke visie voor de publieke gezondheid in 2023 en de jaarplannen 2025 werken de GGD West-Brabant en GGD Hart voor Brabant al samen. Vanwege toenemende uitdagingen, o.a. vergrijzing inwoners en arbeidsmarktschaarste wordt een intensievere samenwerking met GGD Hart van Brabant in 2025 verder onderzocht en uitgewerkt onder de naam 'Samen Sterker' met als doel voor de gemeenteraadsverkiezingen in 2026 tot besluitvorming te komen.

7

De zienswijze

Gelet op bovenstaande aandachtspunten, wordt het volgende voorgesteld:

1. Kennis te nemen van de jaarrekening 2024.
2. De volgende zienswijze over de ontwerpbegroting 2026 naar voren te brengen:
De taak toezicht WMO kan niet zomaar tussentijds worden afgestoten of als taak worden wegbezuinigd omdat deze als een van de uit te voeren taken is vastgelegd in artikel 4 van de gemeenschappelijke regeling GGD West-Brabant 2024 en in de samenwerkingsovereenkomst 2025 waarbij een opzegtermijn geldt van 12 maanden of voor 1 juni 2025. We verzoeken de GGD West-Brabant de uitvoering van deze taak ten behoeve van de deelnemers (financieel) op correcte wijze te verwerken in de begroting.